

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Cæcitate eorum, qui in sæculo nos erudiebant. Cap. iv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

temporalium fluunt, tot imbecillitates, & corporis morbi procedunt, quæ animam cruciât, & pacatum esse non sinunt. Seminarium turbationis, nullus enim est amator mundi, qui aut desideris eorû, quæ nõ habet, aut timore amittendi, quæ habet, nõ perturbetur.

Quid est sæculum nisi vrbs iniquitatis, in qua regnat inuidia, & scilicet crudelitas, dominatur ambitio, imperat libido, & vitia vniuersa requiem inueniunt. Vt enim est apud Oseam: Non est veritas, & non est misericordia, & nõ est scientia Dei in terra. Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundauerunt, & sanguis sanguinem tetigit. Dum quotidie homines peccata peccatis adiungunt, & nouis superuenientibus iniquitatibus, antiquas reddunt grauiores. Quis est sæculum, nisi rota quadam volubilis omnia mouens, vniuersa consumens & conterens, in qua nihil est quod stabile & constans perseveret. Quid miserabilis mundo (inquit Gregorius) cuius fructus ruina est? Ad hoc crescit vt cadat, ad hoc cadit, vt germinet. ad hoc germinat, vt quæcumque germinauerit cladibus consumat. Hodie quemdam honoribus extollit, postea die ignominia, & infamia deiecit. Iam opibus, ac rerum temporalium fortunis auget, statim verò penuria, ac miserabili mendicitate premit. Nunc amicorum & familiarum turbis circumdat, & in noctu oculi solitarii, & inglorium derelinquit.

Ostendat hoc nobis in se ipso illud admirabile exemplum patientiæ Iob, cuius aspectum ita vniuersi suscipiebant, vt ad eius ingressum iuuenes absconderentur, & senes assurgentes starent, principes cessarent loqui, & vt aduenientis sententiam attentissime audirent, digitum superponebant ori suo. Loquente illo vocem suam cohibebant duces, & lingua eorum gutturi suo adhærebat. Repetere tamen à tanta profperitate deturbatus est, & in sterquilinum deiectus: & ad mutationem status, aliorum opinio & existimatio mutatur. Nunc autem (inquit) deridet me iuniores tempore, quorum nõ dignabar patres ponere cum canibus gregis mei, quorum virtus manuum mihi erat pro nihilo, & vita ipsa putabantur indigni. In eorum canticum versus sum, & factus sum illis in prouerbiu. Quid tandem est sæculum, nisi periculosum mare in quo passioem furit sæua tempestas, curatum, ac sollicitudinum fluctus strident, tentationum, & periculorum, tam animæ, quam corporis vnda demergunt, adeo, vt nullus ferè sit, qui omnino illæsus euadat. In quam sententiã optimè Augustinus. Plena sunt omnia periculis, plena laqueis, incitant cupiditates, insidiantur illecebræ, blandiuntur lucre, dâna deterrant. Amare sunt obloquendi lingua, nec semper veraciter sunt ora laudantium. Inde scilicet odium, hinc decipit mendax officiu, vt facilius sit vitare discordem, quàm declinare fallacem. Hæc Augustinus, & optimè. Nullus enim secularis status est, qui nõ innumerabilibus periculis sit expositus, nullu negotiu, quod non sit mille laqueis circumdatum. Visa, immoderatas cupiditates augent, audita, cor ad malum emolliunt, & ad leges diuinas conculcandas alliciunt. Non est qui errantem corrigat, qui nutantem fulciat, qui ruentem detineat.

In hoc igitur sæculo, in hac Chanaanorum terra, nati sumus, in qua mali pariter, & boni miserias, & calamitates patimur, quia hæc patria nostra insipientia, & cæcitate plena, tam infidelis est, vt nec malis & peccatoribus suis amicis faueat, & tam iniqua, vt nec bonos laudet, nec iustos honoret, nec virtutibus defera, imò rideat, subannet, atque cõtemnat. Mali his bonis sensibilibus, quasi furtim perfruunt, & sicut illi filius prodigus, qui consumpsit substantiam suam viuendo luxuriose, nec porcorum siliquis, id est

obscænis voluptatibus faciatur. In vltionem autem delictorum suorum tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam, vt contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis. Et tandem post paululum, quos mundus fatigatos in via iniquitatis tenuit, quos Demon tanquam vilissima mancipia tractauit, quos Deus tanquam hostes propriæ cõscientiæ increpationibus afflixit, perpetuus gehennæ cruciatus absorbet.

Vidi eos (inquit sanctus Iob) qui operantur iniquitatem, & seminant dolores, & metunt, eos flante Deo, perisse, & spiritu iræ eius esse consuptos. Boni autem, & qui pie volunt viuere in Christo, quas persecutiones nõ patiuntur. Isti sunt, qui circumeuertunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, in solitudinibus errantes, & in montibus, & in speluncis, & in cauernis terræ. Isti sunt, qui ex eo, quod non sunt de mundo, propterea odit eos mundus. Isti sunt, quos mundani conculcant, & pretereunt, eorumque bona, si quæ habent ad subleuandam necessitatem, diripiunt. Nam (vt inquit Isaias) Qui recessit à malo, prædæ patuit. Qualis igitur est patria, quæ omnes suos ciues affligit: Qualis illa, quæ nec amicis, nec inimicis pepercit: Qualis illa, quæ omnes ex nudos, & inglorios exculsit: Verè terra Chanaa, quæ deuorat habitatores suos. O igitur nequæ sæculum, quàm insipiens est, qui te amat, quàm temerarius, qui te nõ horret, quàm sui oblitus, qui tuos laqueos non fugit, quàm inuerecudus, qui inter tot mendacia, simulationes & vitia se natum, atque educatum esse nõ erubescit! O munde immunde, vt Beatus Augustinus hunc locum perficiat, qui homines illaqueare nõ desinit, quiescere non permittit, rapere omnes appetit, occidere omnes querit; Væ qui tibi credit; Beatus qui tibi resistit; sed beator, qui à te illæsus recedit. O munde proditor, bona cuncta promittis, sed cuncta mala proferis; promittis vitam, sed donas mortem; promittis gaudium, sed largiris mærorè, promittis quietem, sed ecce turbatio, promittis florem, sed citò vane scit; promittis stare, sed citò recedis. Non ergo es diligendus, quoniam omnino transis, & concupiscentia tua, vel vt fumus euanescit. Sapietèr ergo faciunt, qui istam terram sanè miserè deserunt, qui à patria ista proditrice suorum ciuium aufugiunt, & aliam ciuitatem fideliorè, scilicet sanctam religionem in matrem eligunt, cuius est omnes suos à prædictis malis terræ Chanaa liberare, & veris diuitiis, solidis honoribus, ac purissimis voluptatibus prosequi, & ad illam ciuitatem viuentium, quæ in caelis est, meritum diuites, & virtutibus abundantes, destinare.

De cecitate eorum, qui in seculo nos erudiebant.

C A P V T I V.

Hæc patria inconstans, & mutabilis nos tulit; hæc misera terra nos infelices aluit, atque edicauit. Sed quia nulla est ciuitas adeo vilis, & abiecta, quam nõ incolat primarius aliquis vir, qui principatum gerens, si velut caput reipublicæ, & dominus aliorum, ne putes, o homo, hæc tibi felicitatem in sæculo in patria scilicet infideli contigisse, parentesque nobiles, & illustres te fuisse sortitum, audi quod sequitur. Pater tuus Amorrhæus, & mater tua Chetæa. Patres quidem nostri sunt, non tantum, qui corporaliter generant, sed etiam, qui spiritualiter procreant, qui mores in nos, consuetudinesque aut bonas, aut deprauatas transfundunt. Quod si non ita esset, non dixisset

Rom. 1.
14.

Iob. 4. 8.

Hebr. 11.
37.

Ioan. 5.
20.

Isaia 59.
15.

Numer.
13-33.

Aug. ser.
31. ad
frat. in
erem.

Osee 4. 1.
2.

Greg. lib.
1. in Eua-
gel.

Iob. 29. 8.

Iob. 30. 1.

Aug. Sab.
b. post do-
minic.
quinquag.
ser. 2.

Ioann. 8.
44.

Rom. 8.
14.

Bassl. in
Psal. 115.

August. in
lib. contra
Adimant.
c. 4.
Ioann. 1.
13.

Matt. 19.
24.

Luc. 6.

Luc. 16.
19.

Philipp. 3.
3. 19.

Dominus filios Abraham carnales alloquens: Vos ex patre Diabolo estis, & desideria patris vestri vultis perficere.] Et Paulus iustorum signum aliquod tribuens: Qui autē spiritu Dei agitur, ij sunt filij Dei.] Diabolum profectō patrem agnoscit, quicūque ille sit, siue nobilis, siue ignobilis. qui eius desideria admittit, cōsilia suscipit, iussa, atque imperata custodit. Sicut e contrariō ille filius Dei putandus est, qui Dei spiritū hausit, & in se ipso imaginem virtutis expressit. Præclare enim dixit Basilius: Etenim & is filius est Altissimi, qui studio exercendæ virtutis Deo se familiarē reddidit, & amicū, neque hic iam, vt homo moritur, in se cūm habeat viuētē Deum.] Et latius Augustinus, qui sint filij Dei, & qui filij Diaboli explicans, ait; Filij Dei sunt homines renouati ad eius imaginem, & ei similes facti, vsque ad dilectionem inimici. Sicut Dominus dicit, diligere nos debere inimicos nostros, vt similes simus patri nostro, qui in cælis est. Quod in potestate nostra ab ipso Deo esse positum, docet Scriptura, cūm dicit: Dedit eis potestatem filios Dei fieri.] Filij autem Diaboli dicuntur homines cūm imitantur eius impiam superbiam, & à luce, atque celsitudine decidūt sapientia, & non credunt veritati.] Pulchrè quidem hæc: si enim pater est, qui vitam istam mortalem, aut mortem istam vitalem tribuit, qua sub velamine functionum vitæ, ad mortem tendimus; cur non erit pater, qui vitam spirituales suppeditat? qui actiones vitiorum mortiferas, aut virtutum verè vitales impertit? quibus, aut vitam miseram, aut verè felicem, & numquam perituram comparamus?

Attentè igitur consideremus, qui patres nos in saculo spiritualiter genuerunt, qui viuendi regulam tradiderunt, qui mores suos, & vitia inueterata in mentes nostras intulerunt: diligenter inspiciamus, quorum suscipiebamus vitam, sequebamur opera, admittebam⁹ opiniones, & planè videbimus à patre Amorrhæo, & matre Chetæa, nos vitæ moralis vsuram suscepisse. Quis namque est Amorrhæus, nisi rebellis: & quæ Chetæa, nisi insaniens? Sed nos in saculo illos magistros, illos antesignanos habuimus, qui aduersus Deum quotidie rebellabant, & furore desideriorum suorum mirū in modum insaniebant. Vis ne manifestissime videre hoc ita fuisse. Aduerte igitur, qui ante oculos tuos iugiter obuersabantur: illi profectō, qui honorem suum, diuino honori anteponebant, & vilissimum lucrum, ac turpem libidinem, Dei iussis sanctissimis præstabiliorem putabant.

Aduerte quos felices & beatos existimabas, nisi diuites, gulæ & lasciuia deditos, purpura, serico, & gemmis ornatos. Hæc tua cupiditas hoc tuum studium erat, si talis aliquando esses, quales illi esse tibi videbantur. Nec timebas sententiam Saluatoris. Facilius est camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum cælorum.] Nec illud, quod alio loco dixit: Væ vobis diuitibus, qui habetis consolationem vestram: Væ vobis, qui saturati estis, quia esurietis.] Nec tandem illā diuitis calamitatem, qui eum indueretur purpura & bysso, & epularetur quotidie splendide, post mortem sepultus est in inferno: quo loco tantam indigentiam patiebatur, vt nec haberet guttam aquæ, cuius refrigerio leuiter aspersus, cruciatuum vim paulatim remitteret. Considera, quos imitaberis, sine dubio superbos, & inflatos, qui ceteros contemnebant, ambitiosos, qui reipublicæ dignitates procaciter appetebant, & inuerecunde postulabant, avaros, quorum felicitas aurum est & argentum, & alia diuitiæ peritura, Luxuriosos, quorum Deus venter est, & gloria in

A confusione ipsorum:] Qui tamquam equi refractarij, omni metu seposito, per scopulos concupiscentiarum suarum præcipientes ruunt.

Vide tandem, quos tibi in magistros, & præceptores asciscebas, nihil homines insipientissimos, qui te ad vindictas, ad furta, ad libidines, & ad omne flagitij genus animabant. Horum doctrina hæc est. Venite, & fruamur bonis, quæ sunt, & vtamur creatura tamquam in iuuentute celeriter, vino pretioso, & vnguentis non impleamus, & nõ prætereant nos flos temporis, coronemus nos rosas antequam marcescant; nullum paratum sit, quod nõ pertranseat luxuria nostra, & cætera.] Si ergo istorum mores imbibimus, peccata dileximus, & iniquitatum imitationem suscepimus, non dubium, quin isti erant nostri patres, à quibus secundum spiritum geniti sumus.

B Aliud autem docuerunt nos, si non tam miserabile, sed certè valdè intolerabile, illud verò est, abiectionis occupationibus vacare. & in rebus parui momenti vitam infumere. Solent patres artem, aut ministerium, quo victum queritabant, suis posteris relinquere, & tamquam iure hæreditario ad filios, & nepotes transmittere. Quæ igitur erat ars, quam non solum magistri vitæ nostræ exercebant, sed etiam carnales patres, qui nobis vitæ carnis tribuerunt, tum desiderio, tum perpetua occupatione tractabant? Certè non alia nisi opes conquirere, & aut necessaria, aut etiam superflua in vsum corporis cōparare. Hæc cogitabant, hæc exoptabant, pro his laborabant, & nulli, nõ dico labori, sed nec discrimini propriæ salutis parcebāt.

C Quorum in his rebus adificandis sollicitudinem. Innocentius Papa hac oratione describit; Currunt, & discurrent mortales per sepes, & semitas, ascendunt montes, transeunt colles, transuolant rupes, peruolant Alpes, transgrediuntur foueas, ingrediuntur cauernas, rimantur viscera terræ, profunda maris, incerta fluminis, opaca nemoris, inuia solitudinis; exponunt se ventis, & ruinis & præcipitijs, imbribus, tonitruis, fulminibus, fluctibus, fluminibus, & procellis. Metalla cudent, & conflant; lapides sculpunt, & poliunt, ligna succidunt, & dolant, telas ordiunt, & texunt, vestes incidunt, & consuunt, ædificant domos, plantant hortos, excolūt agros, pastinant vineas, succedunt clibanos, extruunt molendina, piscantur, venantur, & acupantur: Meditantur, & cogitant, consiliantur, & ordiant, querelantur, & litigant, diripiunt, & furantur, decipiunt, & mercantur, contendunt & præliantur, & innumera talia, vt opes cogerant, vt quæstus multiplicent, vt lucra sectentur, vt honores acquirant, vt dignitates extollant, vt potestates extendant; & hæc quoque labor, & mentis afflictio. Sic Innocentius, quondam Lotharius, & bene quidem. Nam hic est finis omnium curarum, atque laborum hominum; perituras diuitias acquirere, & possidere, & æterna salutis adeptionem neque in memoriam adducere.

D Itam nos artem ab illis didicimus, hanc à patribus nostris exercendam, & tractandam accepimus, in hanc incumbebamus in quemcumque statum saculi huius ascenderimus. Pauperes enim, & ignobiles has vilissimas occupationes sectari quis dubitet? Cū illis necessaria omnino sint, vt vitam agant, filios alant, familiam, seruosque sustentent. Diuites autem, & nobiles, imò & ipsos potentissimos reges eisdem curis subiacere, potentissimi Salomonis doceat auctoritas. Magnificauit (inquit) opeta mea adificauit mihi domos, & plantauit vineas, feci hortos, & pomaria, & conserui ea cuncti generis arboribus, & extruxi mihi piscine aquarum, vt irrigantem syl-

E uam

Sapient. 2.
6.

Innocentius de cō
reptu mō
dic. 1. 2.

Eccle. 1. 2.
4.

uam

uam lignorum germinantium, possedi seruos, & ancillas, multamque familiam habui; armenta quoque, & magnos ouium greges ultra omnes, qui fuerunt ante me in Hierusalem.] His omnibus, & aliis multis similibus enumeratis, quid de illis sentiat statim subiungit, dicens: Cumque me conuertissem ad vniuersa opera, quae fecerant manus mea, & ad labores, quibus frustra sudaueram, vidi in omnibus vanitatem, & afflictionem animi, & nihil permanere sub sole.] O egregiam artem, quam sapientissimus mortalium, & aded illustratus à Deo, vt in hoc quod dixit, non potuerit errare, non vanam, & inutilem, sed ipsam vanitatem & inutilitatem esse cognouit! O praeclaras curas hominum, illorum scilicet, qui ad contemplandum, & amandum Deum, & ad consequendam felicitatem cōditi sunt, ea curae, quae oculum contemplationis excruciant, voluntatis amore impediunt, & ab itinere aeternitatis abducunt. O sapientissimas occupationes filiorū Adā, qui (vt inquit Oseas) argentum suum, & aurum suum fecerunt sibi idola, vt irerent.] Si igitur istorum, non solum mores & vitia amplectebamur, verum etiā artes & curas admittebamur, & omne nostrum studium erat, rerum temporalium copiam lucrari, reipublicae dignitates ambire, & cumulandis honoribus inhaerere; Verē parentes nostri Amorrhæi, & Chetæi erant, id est, rebelles, & insani, qui & nos infamem & ignominiosam artem lucrandi opes docuerunt, & vitia, ac peccata sua, id est, insaniam & stultitiam in animos nostros transfuderunt.

Isti, o homo, dum eras in saeculo, erant patres tui, à quibus nō corporis vitam, sed animae mortem recepisti, non carnis victum, sed mentis esuriem; non statum mundanum, sed animae tuae casum, & ruinam miserabilem habuisti! Inter istos vitam agebas, qui, vt verum fatear, non tam patres, quam raptores, non tam genitores, quam calumniatores dicendi sunt, qui in opere comites & magistri sunt criminis, in poena tamen sustentatione tibi soli crimen obijciunt, qui verbo delicias, & voluptates suadent, sed re vera animae diuitias, scilicet virtutes diripiunt: Optime enim dixit Gregorius. Calumniatores recte dicere possimus omnes iniquos, non solum, qui exteriora bona rapiunt, sed etiam, qui malis suis operibus, & vitæ reprobæ exemplo, interna nostra dissipare contendunt. Illi namque ea, quae nobis extra sunt, inuadere ambiunt, isti verò nos prædari interiorius querunt. Illi amore rerum, isti non cessant odiis scire virtutum. Illi inuident, quod habemus, isti quod viuimus. Illi studēt rapere bona exteriora, quia placent, isti satagunt interiora bona dissipare, quia displicent. Quāto igitur morum vita à rerum distat substantia: tantò grauior calumniator est, qui malè viuendo vim nostris inferit moribus, quam qui violenter opprimendo damna ingerit rebus.] Si hoc ita est, verē pater tuus Amorrhæus, qui nō solum in Deum, sed etiam aduersum te suum filium rebellauit: & mater tua Chetæa, quae vsque ad tui cladē, & perniciem insinuit. Quamobrem si Saul pudore afficiebatur, quia ex abiecta familia erat procreatus, vnde dicebat; Nunquid non filius Iemini ego sum, de minima tribu Israël, & cognatio mea nouissima inter omnes familias de tribu Beniamin?] Quanta verecundia affici deberes, qui nō ex aliqua minima cognatione regni Dei processisti, sed ex familia inimicorum Christi, & eorum, qui sanctissimas eius leges proterebant, ac mandata iustissima conculcabant

De intemperantia passionum, quae nos in saeculo cruciabant.

CAPVT V.

ED interdum parētes vulgares, & plebeij solent filios suos ingennē, & liberaliter educare, & honestis studiis instituire, vt quod illis nobilitas generis denegauit, optima educatio, ac vita institutio concedat. At nec istud, o religiose, in saeculo tibi cōcessum est, sed miserabiliter natus, & infeliciter educatus, huius educationis causa, mala nō minima cōtraxisti: Quae Propheta breuiter, sed grauius, & luculenter depingit. Et quando natus es (inquit) in die ortus tui nō est precibus vmbilicus tuus.] Quis vniquam infantulus, tam omnibus humanis praedictis destitutus caruit illo, aut obstetricis, aut propriae matris beneficio, quō sibi vmbilicus praediceretur? Tu verò in die natalis tui, quando non Deo, sed mundi calamitatibus natus es, hoc tam necessarium beneficio spiritualiter caruisti. Nomine enim vmbilici, aut carnis cōcupiscentiam, cum Gregorio, & Origene, aut aliorum affectuum intemperantiam intelligimus. Quis autem in saeculo tibi libidinem, & luxuriam refecuit? Feminarum aspectus alliciebat, occasionum laquei prouocabant, amicorum exempla, & suasiones excitabant. O quoties forsitan illud Salomonis expertus es! Oculi tui videbunt extraneas, & cor tuū loquetur peruersa, & eris sicut dormiens in medio mari, & quasi sopitus gubernator amisso clauo.] O quoties dixisti, quod statim sequitur: Verberauerunt me, sed non dolui, (cū tamen maximè dolendum esset) traxerunt me, & ego non senti.] Non mirum si verberibus affectus, non doleras, & ad peccati cōsensum tractus, nō sentiebas, siquidē in medio mari, id est, inter innumera pericula & incitamenta peccandi nō vigilabas, sed sopore graui depressus dormiebas. In medio enim mari dormit, (vt Gregorius ait) qui in huius mundi temptationibus positus, prouidere motus irruentium viciorum, quali imminentes vndarum cumulos negligit, & quasi clauum gubernator amittit, quando mens ad regendam nauem corporis, studium sollicitudinis perdit.]

O quoties firmiter decreuisti vincula concupiscentiarum abrumperē, & à tua sentētia, sociorū precibus, amicorū exēplo, & occasione propinquitatis dimotos es, quae nec domo ipsa diuellebatur. Haec autem occasio tam vicina metem ad peccatum inuitans si timeatur, quid nisi turbationem, & inquietudinem? si verò non timeatur, quid nisi miserandum casum efficiat? Nāque iuxta praecipitium vadens (inquit Chrysostomus) quamuis non decadat, tremat, & saepenumero ab ipso submersus tremore decedit: ita & non procul peccata fugiens, sed secus ipsa videns, cum timore viuat, & in ipsa labitur sapius. Etenim alienas curiosè spectans formas, quamuis non mechetur, tamen concupiuit, & iuxta Christi sentētiā factus est adulter: sapius autem ab ipsa concupiscentia & in peccata re ipsa defertur.] Sapienter profecto peccandi occasionem cum praecipio confert. Nam dum ei resistimus, mentem turbat, & assiduis temptationibus, tamquam iaculis, aut telis inquietat, dum autem non resistimus, sed eius importunitati subiicimur, planè miseram animam praecipitē agit, & in barathrum peccati demergit.

Quis etiam aliorum affectuum intemperantiam cohibuit? Multa quidem erant in saeculari vita, quae

affectus

Exec. 16.
4.

Greg. 32.
mor. c. 11.
Orig. hom.
6 in Ezechi.

Prou. 23.
33.

Greg. 3 p.
pastoralis
admonit.
33.

Chrys. vi.
15 ad populum An.
thio.

Matt. 5.
33.

Osee 8.5.

Greg. 26.
mor. c. 10.

1. Reg. 9.
21.